

# SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 15 päivänä joulukuuta 2015

1455/2015

## Tuomioistuinmaksulaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

### *Oikeudenkäyntimaksu ja hakemusmaksu*

Tämän lain mukaan peritään oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suoritetuista toimenpiteistä tuomioistuimissa.

Maksu sisältää korvauksen asiassa annettavasta ratkaisun tai välipäätöksen sisältävästä toimituskirjasta. Lisäksi maksu sisältää korvauksen muusta asian käsittelyyn liittyvästä viranomaisen toimenpiteestä, jollei siitä perittävästä maksusta tai kustannusten korvauksesta säädetä erikseen.

Oikeudenkäyntimaksu sisältää korvauksen asiaan liittyvästä sovittelusta sekä pääasiaan liittyvän täytäntöönpanon kieltoa tai keskeyttämistä koskevan asian käsittelystä.

Pääasiasta erillisessä muutoksenhaussa oikeudenkäyntimaksu määräytyy 2 §:n mukaan.

2 §

### *Oikeudenkäyntimaksun suuruus*

Riita-, rikos- ja muutoksenhakuasian, ylimääräistä muutoksenhakua koskevan asian ja muun lainkäyttöasian käsittelystä peritään oikeudenkäyntimaksua seuraavasti:

| Tuomioistuin                                                                                                                       | euroa |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| korkein oikeus                                                                                                                     | 500   |
| korkein hallinto-oikeus                                                                                                            | 500   |
| hovioikeus                                                                                                                         | 500   |
| – rikosasia, lähestymiskieltoasia ja ulosottokaaren (705/2007) mukainen muutoksenhakuasia sekä asia, jossa sovinto ei ole sallittu | 250   |
| hallinto-oikeus                                                                                                                    | 250   |
| käräjäoikeus                                                                                                                       |       |
| – riita-asia ja maa-oikeusasia                                                                                                     | 500   |
| – rikosasia, lähestymiskieltoasia ja ulosottokaaren mukainen muutoksenhakuasia sekä asia, jossa sovinto ei ole sallittu            | 250   |

|                                                                                                                                                                                                                                          |       |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| – yksipuolisella tuomiolla tai myöntämisen perusteella tuomiolla ratkaistu tai sillensä jäänyt oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 3 §:ssä tarkoitettu riita-asia, jota koskevat tiedot on toimitettu suoraan käräjäoikeuden tietojärjestelmään | 65    |
| – muu yksipuolisella tuomiolla tai myöntämisen perusteella tuomiolla ratkaistu tai sillensä jäänyt oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 3 §:ssä tarkoitettu riita-asia                                                                           | 86    |
| – vastaajan riitauttama oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 3 §:ssä tarkoitettu asia                                                                                                                                                            | 250   |
| työtuomioistuin                                                                                                                                                                                                                          | 2 000 |
| markkinaoikeus                                                                                                                                                                                                                           | 2 000 |
| vakuutusoiikeus                                                                                                                                                                                                                          | 500   |

Jos markkinaoikeudessa käsiteltävässä julkisia hankintoja koskevassa asiassa hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4000 euroa. Jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6000 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa ja työtuomioistuimessa on 500 euroa ja vakuutusoiikeudessa 250 euroa.

Muutoksenhaussa markkinaoikeuden ratkaisemaan asiaan korkeimmassa oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa maksu on samansuuruinen ja määräytyy samojen perusteiden mukaan kuin markkinaoikeudessa.

Edellä säädettyjen maksujen suuruus tarkistetaan kolmivuotiskausittain oikeusministeriön asetuksella rahan arvon muutosta vastaavasti. Maksujen määrät pyöristetään lähimpään täyteen kymmeneen euroon.

Riita-asian käsittelystä eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn käyttöönotosta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1896/2006 ja eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 861/2007 säädettyssä menettelyssä peritään oikeudenkäyntimaksua 86 euroa.

### 3 §

#### *Hakemusmaksun suuruus*

Käräjäoikeudessa hakemuksesta vireille tulevien avioeroa, tuomioistuinsovittelua, konkurssia, saneerausmenettelyä ja sulautumista koskevien asioiden käsittelymaksuista säädetään oikeusministeriön asetuksella. Oikeusministeriön asetuksella säädetään myös muiden käräjäoikeudessa hakemuksesta vireille tulevien, oikeudenkäymiskaaren 8 luvussa säädettyssä hakemusasioiden käsittelyjärjestyksessä käsiteltävien asioiden maksusta. Oikeusministeriön asetuksella voidaan säätää myös muista käräjäoikeuden hakemusmaksuista.

Lisäksi oikeusministeriön asetuksella säädetään markkinaoikeudessa hakemuksesta vireille tulevien muiden kuin markkinaoikeudellisten asioiden käsittelymaksusta.

Oikeusministeriön asetuksella voidaan säätää myös hovioikeuden hakemusmaksusta.

Maksut voivat olla enintään suoritteen tuottamisesta valtiolle aiheutuvien keskimääräisten kokonaiskustannusten suuruisia. Maksu voidaan säätää jätettäväksi kokonaan perimättä, jos siihen on sosiaalisia tai oikeudenhoitoon liittyviä syitä. Jos hakemusasia siirretään riitaisena istuntokäsittelyyn, maksu peritään kuten riita-asiassa.

## 4 §

*Oikeudenkäyntimaksun perimättä jättäminen tai alentaminen eräissä tapauksissa*

Jos asian käsittely päättyy käräjäoikeudessa haastetta antamatta muulla kuin oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 6 §:ssä tarkoitetulla perusteella, asiassa ei peritä tämän lain 2 §:ssä säädettyä maksua.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos ylimääräinen muutoksenhakemus hyväksytään tai asia aineellisia kysymyksiä osaksikaan ratkaisematta palautetaan alemman viranomaisen käsiteltäväksi tai siirretään toimivaltaiselle viranomaiselle.

Julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007) sekä vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalveluiden alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetun lain (349/2007) soveltamisalaan kuuluvassa muutoksenhakuasiassa peritään markkinaoikeudessa 2 §:ssä säädetyn maksun sijasta 500 euroa, jos muutoksenhakuasia poistetaan käsittelystä antamatta pääasiasta ratkaisua, se jää tutkimatta tai se jää sillensä.

## 5 §

*Maksuttomat suoritteet*

Tämän lain mukaista maksua ei peritä:

- 1) yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa;
- 2) yksityishenkilön vakuutus-oikeudessa vireille panemissa valitusasioissa, jotka koskevat oikeutta etuuteen, etuuden suuruutta tai etuuden takaisinperintää;
- 3) lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita;
- 4) yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa;
- 5) velallisen vireille panemissa yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) mukaisissa asioissa;
- 6) maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) mukaisissa asioissa eikä maa-seutuelinkeinotukea koskevissa asioissa, joissa on kyse luottojen maksuhelpotuksesta, vapaaehtoisesta velkajärjestelystä tai valtion takautumisvaatimuksesta luopumisesta;
- 7) sakon muuntorangeistusta koskevissa asioissa;
- 8) oikeusapulaisissa (257/2002) tarkoitettua oikeusavun myöntämistä koskevissa asioissa eikä oikeudenkäyntiavustajalle maksettavaa palkkiota ja kulukorvausta koskevissa asioissa, ellei kyse ole muutoksenhausta palkkiota tai kulukorvausta koskevassa asiassa;
- 9) tartuntatautilain (583/1986), päihdehuoltolain (41/1986) eikä mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa;
- 10) pakkokeinolain (806/2011) mukaisissa asioissa, oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 69 §:n mukaisissa asioissa eikä konkurssilain (120/2004) 4 luvun 11 §:n 5 momentin mukaisissa asioissa;
- 11) siviilipalveluslain (1446/2007) mukaisissa asioissa;
- 12) sotilaskurinpidoista ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain (255/2014) mukaisissa asioissa, jotka koskevat asevelvollisena palvelevan tai naisten vapaaehtoista asepalvelusta suorittavan tekemää kurinpitovalitusta;
- 13) yleisiä vaaleja, kirkollisia vaaleja eikä saamelaiskäräjien vaaleja koskevissa asioissa;
- 14) valmiuslain (1552/2011) eikä puolustustilalain (1083/1991) mukaisissa asioissa;
- 15) asioissa, joiden käsittely tuomioistuimessa on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

6 §

*Maksuvelvolliset*

Maksuvelvollinen on asian vireillepanija tai hänen sijaansa tullut. Konkurssiasiassa maksu peritään konkurssin alettua konkurssipesän varoista. Muiden suoritteiden osalta maksuvelvollinen on suoritteen tilaaja.

Asiassa, jossa vastaaja kirjallisen vastahaasteen nojalla ajaa vastakannetta sekä vasta-valitusasiassa, peritään maksu kummaltakin osapuolelta erikseen.

Jos yhtä useampi asianosainen saattaa asian käsiteltäväksi samalla kirjelmällä, heiltä peritään vain yksi maksu. Jos tuomioistuin erottaa eri asianosaisia koskevat asiat erikseen käsiteltäviksi, peritään kustakin näin erotetusta asiasta asianosaiselta maksu erikseen.

Jos saman maksun suorittamisesta on vastuussa kaksi tai useampia maksuvelvollisia, he vastaavat siitä yhteisvastuullisesti. Yhden asianosaisten maksuvapautus ei vähennä muiden asianosaisten maksuvelvollisuutta.

7 §

*Maksusta vapauttaminen*

Maksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta.

Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomainen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

8 §

*Viranomaisten ja eräiden muiden vapauttaminen maksuista*

Tämän lain mukaisten maksujen suorittamisesta ovat vapaat:

- 1) poliisi-, esitutkinta-, syyttäjä- ja ulosottoviranomaiset;
- 2) Rikosseuraamuslaitos rangaistusten täytäntöönpanoa koskevissa asioissa;
- 3) valtion ja kunnan viranomaiset hoitaessaan niille laissa säädettyä valvontatehtävää;
- 4) kuluttaja-asiamies kuluttajansuojalain (38/1978) mukaisissa asioissa;
- 5) konkurssiasiamies;
- 6) työsuojeluvaltuutettu työtuomioistuimesta annetun lain (646/1974) 1 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa asioissa;
- 7) kunnalliset viranomaiset asioissa, jotka koskevat holhoustointia, lapsen huoltoa tai lähestymiskieltoa;
- 8) maistraatit ja Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto asioissa, jotka koskevat holhoustointia.

Lisäksi vieraan valtion viranomaiset, kansalaiset ja oikeushenkilöt sekä kansainväliset toimielimet ovat vapaat maksujen suorittamisesta asioissa, joita käsitellään soveltaen kansainvälistä oikeusapua tai täytäntöönpanoa koskevia sopimuksia ja säännöksiä.

9 §

*Asian lopputuloksen vaikutus*

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos:

- 1) tuomioistuin muuttaa ulosottomiehen päätöstä muutoksenhakijan eduksi;
- 2) muutoksenhakutuomioistuin muuttaa rikosasiassa alemman tuomioistuimen ratkaisua muutoksenhakijan eduksi;

3) hallinto-oikeus, korkein hallinto-oikeus tai vakuutusosasto muuttaa valituksenalais-  
ta päätöstä muutoksenhakijan eduksi; markkinaoikeuden ensimmäisenä asteena käsitte-  
lässä asiassa maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta, samoin veroasiassa  
annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa;

4) tuomioistuimien määrää lähestymiskiellon.

## 10 §

### *Maksun määrääminen*

Maksun määrää asian ratkaisija, esittelijä, pöytäkirjanpitäjä, toimituskirjan antaja tai  
muu tehtävään määrätty virkamies.

Maksun määräämisessä todettu virhe voidaan korjata noudattaen, mitä hallintolain  
(434/2003) 8 luvussa säädetään asia- ja kirjoitusvirheen korjaamisesta.

## 11 §

### *Maksua koskeva muutoksenhaku*

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua maksun määränneeltä  
virkamieheltä tai viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä siten  
kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muu-  
tosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) sääde-  
tään. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 7 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ratkaisuun ei saa vaatia oikaisua eikä hakea  
muutosta.

## 12 §

### *Maksujen perintä ja kokonaiskustannusten laskeminen*

Maksut peritään suorituksen valmistumisen jälkeen. Oikeusministeriön asetuksella voi-  
daan säätää tilanteista, joissa maksuvelvollinen voi maksaa maksun etukäteen. Muilta osin  
maksujen perimisestä ja suorituksen tuottamisesta aiheutuvien kokonaiskustannusten laske-  
misesta säädetään valtion maksuperustelain (150/1992) 12 §:n nojalla.

## 13 §

### *Ulosottokelpoisuus*

Tässä laissa tai tämän lain nojalla annetussa asetuksessa säädetyt maksut ja kustannus-  
ten korvaukset ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja  
maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

## 14 §

### *Voimaantulo*

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

Tällä lailla kumotaan tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suorit-  
teista perittävistä maksuista annettu laki (701/1993).

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevan asian käsittelymaksuun sovelletaan tämän  
lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Sama koskee muita suoritteita, joiden

1455/2015

maksuperuste on syntynyt ennen tämän lain voimaantuloa mutta käsittelymaksu on perimättä tämän lain voimaan tullessa.

Helsingissä 11 päivänä joulukuuta 2015

**Tasavallan Presidentti**

**Sauli Niinistö**

Oikeus- ja työministeri Jari Lindström